

ПРОФ. Д-Р ГИНКА ДИМИТРОВА – ПЕДАГОГ ПО ПРИЗВАНИЕ И ПРОФЕСОР В АЛМА МАТЕР

проф. д-р Нели Бояджиева

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

На 7 април 2021 г. ни напусна професор д-р Гинка Димитрова – дългогодишен преподавател в Алма матер. Повече от три десетилетия тя е член на академичната общност – първоначално в ДИУУ, а след това във Факултета по начална и предучилищна педагогика (днес Факултет по науки за образованието и изкуствата). Проф. Димитрова е педагог по призвание и душевност, познат и обичан от колеги и стотици български учители, в чиято подготовка участва в продължения на десетилетия. Тя е след първите доценти и професори във Факултета – първоначално в катедра „Начална училищна педагогика“ и е сред учредителите на катедра „Социална педагогика и социално дело“ при създаването ѝ преди четвърт век. До последния си дъх продължава да участва в академичния живот. Нейна научна статия от форум от 2019 г., проведен в СУ и организиран от фондация „Човещина“, бе отпечатан през 2020 г. и представен тази година.

Проф. д-р Г. Димитрова е родена на 19 април 1937 г. Тя е от това поколение педагози, чието развитие следва последователно стъпка по стъпка пътя на педагогическото майсторство и академичните постижения. Той включва всички етапи образование – от педагогическа гимназия, полувисш институт за учители, университетско образование у нас и научна академична подготовка в Русия. Така тя придобива солидно образование и квалификация в областта на педагогическите науки, натрупва професионален и научен опит, усъвършенства се и развива академична кариера. Тя е възпитаник на Алма матер, където завършва специалност „Педагогика“ във Философско-историческия факултет през 1967 г. Академичната ѝ кариера се развива интензивно след защитата на кандидатската ѝ дисертация в АПН – НИИ по общи проблеми на възпитанието в Москва през 1978 г. Богатият педагогически опит и майсторство като учител и директор на училище закономерно я отвеждат до преподавател в Централния институт за усъвършенстване на учители и ръководни кадри. От 1983 г. е старши преподавател, а през 1986 г. се хабилитира и получава

научното звание „Доцент“ в департамента на СУ и завежда Централния методически кабинет по проблемите на възпитателната работа, а по-късно – за член педагогически опит. От 1 януари 1988 г., след спечелен нов конкурс, е назначена като доцент по „Теория на възпитанието“ във ФНПП на СУ „Св. Кл. Охридски“ първоначално в катедра „Начална училищна педагогика“. След създаването катедра „Социална педагогика и социално дело“ през 1996 г. тя е първият в Катедрата новоизбран професор по теория на възпитанието и дидактика (теория на възпитанието). Работи в нея до пенсионирането си, а и след това като гост-професор и хоноруван преподавател.

Проф. Гинка Димитрова е сред университетската генерация педагози, придобили това звание в последното десетилетие на XX в., и обогатява плеядата на жените професори по педагогика в Алма матер. На възпитанието в новия век са посветени последните монографични издания – хуманизъм в общуването при възпитателните взаимодействия с децата на новия век. Десетилетията достойно защитава високото звание „професор“ по теория на възпитанието и продължава да работи активно като преподавател в СУ „Св. Кл. Охридски“, както и в други университети у нас, най-активно във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и в РУ „А. Кънчев“.

Води лекции по теория на възпитанието пред студенти от различни педагогически специалности и участва в курсове за следдипломна квалификация и преквалификация на учители. Била е научен ръководител на стотици педагогически специализанти, на множество дипломанти в бакалавърска и магистърска степен, както и на български и чуждестранни докторанти. Носител е на грамоти на СУ „Св. Кл. Охридски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и СУБ. Те са за нейните заслуги към педагогическата наука в България и проявена активна гражданска позиция при решаване на важни за науката и образованието проблеми и като активен член на секция „Педагогика и психология“ към СУБ.

Лекционните ѝ курсове са в областта на педагогическите науки – най-вече теорията и методиката на възпитанието, „Теория на възпитанието“, „Педагогика“, „Семейна педагогика“, „Управление на социално-педагогическите заведения“, „Педагогическа социология“, „Педагогическо общуване“, „Социално-педагогическа комуникация“, „Възпитателни аспекти на общуването в семейството“ и др. Научната продукция на проф. Гинка Димитрова обхваща над 150 публикации, от които 23 монографии и книги. Тя е съавтор в няколко университетски учебника по теория на възпитанието, преиздавани и допълвани в продължение на четвърт век. Автор е на множество студии, статии, доклади и съобщения в академични форуми.

През годините тя проучва проблемите, свързани с работата на учителя като възпитател и класен ръководител (1979, 1983), взаимодействието му с други възпитателни фактори (1981), методическите проблеми на проучването и внедряването на челния педагогически опит (1988) и методическите пробле-

ми на проучването и внедряването му (1989). Основната тема на творчеството ѝ от началото на 90-те са „Педагогически проблеми на общуването при възпитанието“ (1994). Този проблем е предмет на хабилитационния ѝ труд за професор – „Педагогическото общуване при възпитателния процес“ (1996), както и монографиите след това „Хуманизъм. Общуване. Възпитание“ (2002) и „Възпитателни взаимодействия с децата на XXI век“ (2009) и др. Тези заглавия са емблематични и с най-висок фактор на цитиране по проблема. Темите, които разработва като съавтор в университетските учебници по „Основи на възпитанието“ (1993), „Теоретични основи на възпитанието (1995, 1997) и „Теория на възпитанието“ (1994, 2005, 2016), са посветени също на педагогическото общуване като възпитателен феномен. В последните преработени и допълнени издания на „Теория на възпитанието“ (2005, 2016), чийто съставител е чл.-кор. проф. д-р Л. Димитров, тя е автор и на темата за хуманизма, цялостността и хармонията на човека при възпитанието и като фундаментален проблем на човекознанието.

Нейният стил на преподаване и професионално взаимодействие със студенти и колеги е възплъщение на уменията за хуманно педагогическо общуване, на чието проучване и усъвършенстване неизменно е отдадена до края на живота си. Последният издаден труд през 2019 г. – „Призванието да си педагог“, позволява не само да се проследи нелекият ѝ път в живота, но и да се съпреживее обичта ѝ към професията, училището, децата и семейството ѝ. Тя дава възможност на следващите поколения, на всички нас, които я познавахме и обичахме, да продължим общуването с нея, да се учим как да търсим пътя за педагогическо майсторство, да следваме „призванието да си педагог“ въпреки всички житейски несгоди, удари на съдбата, трудности в професията и препятствия в академичната кариера по пътя на самоутвърждаването. Така тя ще бъде винаги с всеки от нас, когато имаме нужда от споделените думи, за да ни дарява със своята професионална, житейска мъдрост и човешка доброта.

**PROF. DR. GINKA DIMITROVA -
PROFESSIONAL TEACHER AND PROFESSOR
IN ALMA MATER**

✉ **Prof. Dr. Nely Boiadjieva**
ORCID iD: 0000-0003-4363-8875
Sofia University
Sofia, Bulgaria
E-mail: nbojadzhie@uni-sofia.bg